

EMINENTISSIMO PRINCIPI
HIERONYMO
CARD. COLUMNAE
ARCHIEPISC. BONONIENSIS

VINCENTIVS CENTVRIONVS
GENVENSIS F.

ICTOR, Cn: olim Duilius, Imperator fortissimus apud Liparas, primum merfa & fugata hostium classe, maritimum egit triumphum. Erravi, Duilius, Quiritium inuictissimus, non contentus vnus diei triumpho, per vitam omnem, vbi à Senatu rediret, praelucere funalia, praecinere sibi tibias iussit, quasi quotidie triumpharet. Quid ni? MARCV M ANTONIV M COLVMNAM tuum (dicerem) Eminentissime Cardinalis, nisi publicum esset terrarum orbis bonum. Quid ni, inquam, liceat mihi, Imperatorem fortissimum, triumphali iterum pompa spectandum

Etandum exhibere, tibias inter atque concentus. Tuos
vero sacros olim in toga triumphos, quorum mihi
silentium impono, æternum concinet admi-
rabunda posteritas, cui hoc vnum maxi-

me inuideo, quod poterit gemit-
natis triumphis,

CAPITOLINIS
addere
VATICANOS.

PROTHEVS

S E V

VATICINIUM

TYBRI quid cessas, Pater alme Tybri,
Pande, centenis sinuosa velis
Rostra, quid cessas, PIA Romuleis
Classica signis.

Solue, vicisti, tibi magnus auspex
Certior Protheus fauet, & frementū
Reclor undarum, tibi foederatis
Militat Austris.

Vrbis eternæ columen, COLVMNA
Magnus, ad pugnas iterum, ad Triumphos
Te vocat rursus Acliacos, ad arma,
Rursus, ad arma,

Ad nouas rursum ciet aurâ classes
Ad nouas rursum vocat unda lauros
Ad suas, Isthmus rapit, & Propontis
Barbara fauces.

Fallor, ingentes Tyberina late
Remigant puppes freta, iamque terna
Classe, bellatrix pietas, superbos
Fertur in hostes.

*Iungit aratas ab utroque puppes
Littore, Hispanis famulata regnis
Agmina, ingentis moderator ingens
AVSTRIA Classis,*

*Iungit, & puppes leo bellicosus
Aliger centum, equoreo triumphans
Marte, dotali, maris Imperatrix
Adria ponto.*

*Thracium toto licet undet armis
Littus insurgens pelago, tegantque
Mille, cognatum mare, Bosphoranis
Carbasia ventis.*

*Mille lunatis freta vasta velis
Remiges scindant licet, & recurva
Mobiles errent, Scythica innatentes
Abiete Turres.*

*Tybri, vicisti, tua, si, COLUMNA
Magnus, & Sceptro potiore Princeps
Rostra ad Euxinas iubet euagari
Romula fauces.*

*Ille, seu ventis tumet aestuosus
Pontus, auritos Zephyros, & Euros
Lenè turgentes vocat, & vocati
Aequora mulcent.*

*An & ad bellum sociale, tristis
Nauium umbrarum, & Stygie paludis
Portitor, qua non licet insepultos
Ducere manes,*

*Et suam toto Phlegetonte classem,
 Tenari vires, Erebiq; centum,
 Vna turmatim vehit, vna, centum
 Cymba maniplos.*

*Tyberi vicisti, licet ille dirus
 Rector umbrarum, tibi foederatas,
 Et Deo caras acies, iniquis
 Pronocet armis.*

*Tyberi, cognatas Erebi cohortes
 Si mouent Thraces, Stygiumque contra
 Vulgus audendum est; & Auerna, pugnandum
 Agmina, contra est;*

*In tua ultrices rabiosa dira
 Damna inhorrescant licet, infremantque,
 Vt pia hostiles sociata iurbent
 Foedera Erynnēs.*

*Iamque ciuili rubuere ferro
 Arma, iam pugnant socias in iras,
 Bella iam mussant, habitura nullos
 Bella Triumphos.*

*At potens armis, tuus ille Tyberi
 Sanguis heroum, Latiaeque ductor
 Classis, audaces nouus inter hostes
 Pugnāt Achilles.*

*Ilicet forti generosus ausu
 Sternat ut Thraces, Asiaque Regem
 Sternat, irato, minor haud Achille
 Fulminat hastam.*

Ille & insanos ubi miscet æstu
Flamma & hostiles caluere rixæ
Inter æquatas acies, amico

Foedere iunctas.

Quantus annosa Pylius senectula
Classis Argiæ Proceres, potenti
Mulcet interdum alloquio, & sonora

Flumine lingua.

Talis, & magnus tuus ille Nestor
Consili gnarus, senio ille mentis
Maior, ast, æuo minor, & trecentis

Junior annis.

Lenit insano leue vulgus æstu
Concitus, & scuis in iniqua classem
Arma debacchantem odys, amico

Foedere utramque.

Iungit, inque hostem ciet arma Thræcem
Arma Romanus mouet arma ductor,
Et rebellantem regere, auspicio

Numine classem.

Edocet, bellum tuba iam læcessit
Rostra subsidunt, vident, ut triremi
Veclis ingenti tonat, inque senos

Fulminat hostes.

Fulminat, certo metuendus æstu
Victor, & rursus Ambracias per undas
Maior Augustus, meliore felix

Omne pugnat.

TRI.

TRITON

SEV

PVGNA

T quò frementes magne parens equos
Neptune, curru vectus eburneo,
(Quo frena tendis) quo ter ingens
Aequore & dominator aule.

Siste implicatis lora iugalibus,
Audin, canorus raucifono increpat,
Stridore Triton, & refuso

Unda fremit, premit unda ponto.

Iam bella Thraces, iamque ferox Scythia,
In arma feruent, stringit acinacem

Ferale sceptrum, classis, ingens

Odrisia, moderator Alim

Hinc bella, fortes, tergemini Duces

COLUMNAMagnus, maior & AVSTRIA,

VENERIVSque in damna Thracum

Adriacas sociavit alnos.

Iurata celo pectora, foedere

Sancita amico, queis Pia, in impios

Armantur hostes sceptris, centum

Sceptris ducum famulata turmis.

A 5

Neptune,

Neptune, pugnas inter Achaicas,
 Quae arsit ingens, Ilion, Ilion
 Fumante Troia, cum resedit
 In cineres, tenuēsque flammās.

Sigea, non tot per freta, bellicas
 Egere classes, moenia cum tua,
 Duces Micenei, & biluſtri

Pergama, cum quaterent duello.

Cum lecta pubes Dorica, classicis
 Aducta Graijs, Dardanidum domos
 Evertit, & fatale bellum

Pergamē minuitur urbi.

Neptune, multis horrida praelijs

Pugnata forti bella sub Illo;

Omitte mirari, cadentis

Fumum, & opes, cineresque Troia.

Licet feroci belliger impete

Aiax, & ipsis Calatibus metus,

In arma Tydides, in ipsos

Arma rotet, furiosa diuos.

Fratresque Atrida magnanimi licet

Vllique Achilles cedere neſcius,

Astuque Vlyſſes, prouidisque

Conſilijs, generoſus heras,

In arma surgant, Dardanidum licet

Hinc bella magnus Priamides, mouet,

Hector, renaſcentisque Troia

Conditor, Aeneadamque ſoſpes

Antenor

Antenor audax, & tua, cælitum
 Rex magne, proles Laomedontia,
 In bella Sarpedon, in hostes,
 Troiugenis fremat acer armis.
 Spumauit altis aggeribus cruor,
 Albentque canis, Acrocerania
 Maiora, Theucrorum & Pelasgorum
 Offibus, erubere passim.
 Exeſtanti Dardana sanguine
 Ad littorales flumina vortices,
 Viamque, nec Xanthus, nec ingens
 Heu Simois reperire in aquor.
 Tunc viſus, heu quas, quas animas, mare
 Iniurioſis fluctibus obruit,
 Cum bella decertata, toto
 Infremuere, cruenta, ponto
 Alterna circum claffica, cum ferox
 Vrgeret, hoſtes Hector, in Hectora
 Cum ſeſe Achilles, fulminanti,
 Enſe rapit, meditati, iras.
 Neptune, Magnum Heroa **COLVMNIUM**
 Sin bella in hoſtes horrida perfidos
 Spectaſſe bellantem, liceret,
 Maiores tibi, maior vnus.
 Achille maior, maior, & Hector.
 En qua citatis præcipitat fugam
 Syrochus auſtris, ſolus vrget,
 Solus in arma, fremit **COLVMNA**.

Pertane, si Prætoria, si tua

Incensa flammis puppis inæstuat

COLVMNA, si nescis, COLVMNA

Fulmineos iaculatur ignes.

Vexilla signis mille bicornibus

Si cernis, Assam, fractaque robora,

Errare Naupactea circum

Littora, & Ambracias per undas.

Disceat, euertitque COLVMNIUS,

Hæc nempe Ductor, nec Pater Aeolus

Maiore quondam vi, triremes

Sæuie ia Phrigias, sonoris

Bacchatus Austris & crepitantibus

Luclatus Euris, cum pelago obruit

Classem fugacem, & membra passim

Dardanidum intumulata ponto.

Iacent auaro, fulmineum rotet

Scit quantus ensem, hastamque COLVMNIUS,

Et Turca, & imbellis Gelonus.

Magna, sed hæc cecidisse dextra.

Laus magna, victis, emptaque funere

Sat glorioso vna rependitur,

Centena Thracum, fortis heros

Læta Ducum spolia, immolauit.

Vmbis & Orco. sic premit, impios,

Sic vincit hostes, Ausonidum potens

COLVMNA sic Thraces, superbosque

Odrisios domat, & triumphat.

SYREN
TRIUMPHVS

Rma quid Triton, quid opima toto
Aequore exundant spolia, insepultis
Nostra quid tantū, lonias per undas
Offibus alben
Littora? en cursu vaga discolori,
Purpurans toto rubet unda ponto,
Quin et in valles pelagi usq; usq;
Tethyos aulam. (ad

Murmur auditum, fremitusque late,
Et reluciantum velut inter ætus,
Horror armorum, strepitusque aquarum im-

Arma fraternis iterumne certant,
Arma, ventosis odijs, in Eurum
Ausler, inque Austrum Boreas, laeessunt
Mutua rursus

Bella, Phlegreis iterumne campis,
Terra defueta medietur iras?
Et gigantes mouet anne rursus
Æolus tumultus?

Fare,

Fare, sic Regina potens, aquarum
Imperat, Triton age, quid moraris,
Adsum ego, tanti reditura, Syren

Nuncia plausus,
Bella nec certant Aquilo, aut procellis
Africus, nullos fremit inter æstus
Aetna, phlegreas tacitura nunquam
Aetna ruinas.

Vnus in Thraces metuendus hostes,
Romulus Maiors, ciet aqua nostris
Bella sub regnis male peruicaces
Victor in hostes.

Vicimus, Triton ait, & COLUMNÆ
Auspice, effusis mare plaudit, undis,
Vicimus, multo rubere cernit

Sanguine Tracum.

Littora, ad plausus age bellicosos,
Et triumphales famulata currus,
Festa Syrenum nova blandientum
Agmina Syren

Duc, age, at cerno, en comites ab undis
Remigant, lætæ comites, ut adsunt
Voce concordēs, numerisque pulsant
Plectra sonoris.

Ilicet tanti leuis aurâ plausus
Non fuit, ponto fragor vsque ab imo
Crescit, & vocis resonantis, ingens
Ludit imago.

En hydaspeis operosa gemmis
 Purpurat moles, & Erythra currus
 Tota in auratos fuit, undulato
 Lucida textu.

Hæc tibi Princeps decora, adlaborat
 Festa Syrenum manus, & superbam
 Addit ad pompam, pretiosa aurum.
 Nomina Regum.

Cerne, ubi gemmæ irradiant, thiaras
 Fingit undanti triplices Iaspis
 Crine, adoratum superis, & imis
 Nomen obumbrat.

Nomen Augustum, Ausonidum Parentis
 Nomen à forti minor esse Marte
 Si potest, maius tamen & tuarum
 Pondere laudum

Grandius, Romæ pater, atque custos
 Magne, at aduersum simili locatum
 Nomen, hærebat solio, notatumque
 Ordine certo;

Signat heredem, latias habenas
 Cura cui tandem regere, & coronas
 Cingere augustas, redimita circum
 Tempora frontem.

Omen d quantum, libet auspicata
 Laude sortiri, tibi Roma nomen
 Dulce prob quantum, viden illa, puri
 Nectaris, illa

Mellis inuentrix, & alumna roris,
 Ales, ut circum obsequiosa, amico
 Haeret obtutu, & sibi dedicatum

Prouida nomen

Lambit, ut fingat, praet affuturum
 Ominis tanti pretium, suaeque
 Laudis affinem, praet illa, certo

Omine famam.

Ilicet regnata Apibus salutat
 Stemmata, & melli noua BARBERINO
 Deuouet laudum decora, & verendum

Nomen adorat.

Aut COLUMNENSES, generosa fastos.
 Signat, & sceptris noua Vaticanis
 Regna despondet, tibi dulciores

Melle, COLUMNA

Magne, cui mores, placidoque vernat
 Ore maiestas, age BARBERINAS,
 Aut COLUMNENSES, apis, ad curules

Instrue gemmas.

Hæc tibi, d PRÆSVL, simulata, PRINCEPS
 Vota, dum Syren vouet, augurali
 Luce virtutum, tua fata, disce,

Pronuba fata,

Mille in ingentes animas, beatum,
 Disce quo crescis genus, & tuorum
 Laude maiorum fructe, & futuris

Plaude triumphis,

17
S Y R E N V M

NEREIDVM

MANIPVLI LVDIRVNDI

NEPTVNVS CVM TRITONIBVS

LAVREATIS.

*Elliusissima STREN,
Clamossissime TRITON,
Agite alternos reddite plausus
Classis, laurigeris rocta triremibus
Solue per Ionios victricia carbasa flu-
Diues honorum regia classis,
Toto victrix aqūore classis*

*Ambracios populata sinus,
Non tu purpureis foeta corallijs,
Sed multo Thracum respersa cruore
Non velis pretiosa tumentibus ostro,
Sed laceris, fractisque hostilibus undique signis.
Te Roma, portus Roma victorum, alnea
Exspectat reducem Tybridis auro.
Classis io victrix Tyberina sub ostia, victrix
Classis io nostris Prætoria remigat undis,
Melliusissima STREN,
Clamossissime TRITON,*

Agite

Agite alternos, reddite plausus.

*Ambracios inter Scopulos, & Echinadas inter
Ioniosque sinus, & litora Naupactea,
Quæ magnum celebret fama COLUMNIVM,
Quis mihi prostratosque Duces, domitosque Tyrannos
Ingenti referat vulnere saucios.*

Age Triton, ere rauco

Nomina redde,

*Affam fulmineo cadit obrutus iclu
Alim sanguineis tumulatur in undis.*

Age Triton, ere rauco

Nomina redde.

*Præcipiti fugitiuus abit Lucialius Euro,
Captiuo infrendit Carcalis compede victus,*

Age Triton, ere rauco

Nomina redde.

Obruitur ponto Caracossa minanti.

Mæret in ignota Syrochus arena.

At quod scelestæ, quod fugis

Dux Odrisiæ maximæ classis.

Age Triton, ere rauco

Nomina redde;

Quò, quò, tendis iter, quò miser, æquora

Quæ disiuncta procul subis,

Quo Pertane fugis, Pertane quis impulsit ardor,

Quæ rabies Pertune, quis horror,

Quis timor, aut dolor, aut furor, increpat, incitat, urget,

Rate veliuola, pede præcipiti, fuga volubili.

Ille

*Ille ferox animis, indignatusque timere,
 Et fugit, & laceram Ionio dolet æquore classem,
 Hostes cedite, cedite Thraces
 Sirochus, Caracossa, Alim, Luicalius, Assam,
 Cedite, Pertane, & Carealis cedite, Thraces
 Cedite, cedite Thraces.
 Age præcipientes naufraga cursus
 Celer Ionio Classis in æquore,
 Fracta remis, nuda malis, intonata fluctibus,
 Hostes cedite, cedite Thraces,
 Et ferro, & facibus prostrati, & in æquore mersi
 Cedunt, & furijs præcipitantibus
 Martem indignantur, & arma.*

*Mellitissima STREN,
 Huc age comites, age Syrenas
 Ad cantus, ad plectra voca. Oceanitides omnes,
 Adeste Syrenes, adeste,
 Ad plectra Syrenes, ad cantus.
 Adeste Syrenes, adeste*

*COLUMNÆ bello victor æquoreo meus
 Tranquillat inquieta monstris æquora
 Horrenda Thracum monstra dum victor domat.*

*Adeste Syrenes, adeste,
 Ad plectra Syrenes, ad cantus
 COLUMNÆ Classe victor Odrisia meus,
 Orbem sereno rursus illustrat dies
 Solem reducens, Thraciam Lunam fugans.*

Adeste Syrenes, adeste,

Ad

Ad plectra Syrenes, ad cantus;
 C O L U M N A magno maior Augusto redis,
 Non hoste victor foemina, aut trepido Scytha,
 Sed Thrace domito victor ingenti redis.

Adeste Syrenes, adeste,

Ad plectra Syrenes, ad cantus,
 Rostrata ponto qua C O L U M N A, classicis
 Armatur spolijs ardua, fislite, ni
 Hic Martem æquoreum H E R O A C O L U M N I U M
 Aeternis celebrate Triumphis.

Adeste Syrenes, adeste,

Ad plectra Syrenes, ad cantus,
 Adsumus omnes
 Heroum sequimur gentilia signa tuorum,
 Romana STREN, adsumus

At, at recentes iungite laureas,
 Palmisque novas addite palmas.
 Victrices iterum iuratis puppibus alnos
 In Thraces agite, irruite, atque impellite remos,
 Implete classes, ite vocantibus

Fatis Quirites, bella rursus
 In trepidos hostes in Thracum armate ruinas,
 Mellitissima STREN,

Clamossissime TRITON,
 Agite alternos reddite plausus.
 Classis io victrix Tyberina sub ostia, victrix
 Classis io nostis Prætoria remigat undis.

F I N I S